

ХХХІІ Всеукраїнська науково-практична конференція молодих учених, курсантів і студентів

**«АВІАЦІЯ ТА КОСМОНАВТИКА:
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»**

До Всесвітнього Дня авіації і космонавтики

12 квітня 2023 року

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬОТНА АКАДЕМІЯ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗБІРНИК ТЕЗ

**ХХХХІІ Всеукраїнської науково-практичної
конференції молодих учених, курсантів і студентів**

**«АВІАЦІЯ ТА КОСМОНАВТИКА:
НАПРЯМИ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ»**

До Всесвітнього Дня авіації і космонавтики

12 квітня 2023 року

Кропивницький – 2023

*Збірник тез наукових доповідей рекомендовано до друку
Науково-методичною радою Льотної академії Національного авіаційного університету
(протокол № 3 від 16 травня 2022 р.)*

Матеріали XXXXI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, курсантів і студентів «Авіація та космонавтика: напрями інноваційного розвитку» 12 квітня 2023 р. Кропивницький: ЛА НАУ, 2023. 496 с.

У збірнику подано тези доповідей за матеріалами XXXXI Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих учених, курсантів і студентів «Авіація та космонавтика: напрями інноваційного розвитку».

Метою конференції є обмін досвідом молодих учених щодо розв'язання актуальних наукових проблем та їх розвитку у сфері авіації та космонавтики.

Збірник тез буде корисним студентам, курсантам, магістрантам, аспірантам, докторантам та всім зацікавленим особам.

Тези публікуються у авторській редакції. Автори несуть відповідальність за достовірність інформації, точність фактів, цитат, інших відомостей.

При використанні матеріалів, опублікованих у збірнику тез конференції, збереження авторських прав обов'язкове.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ (РЕДКОЛОГІЯ):

Голова:

Сорока Михайло Юрійович, кандидат технічних наук, доцент, заступник директора академії з навчальної, науково-методичної та виховної роботи Льотної академії НАУ.

Заступники голови:

Дмітрієв Олег Миколайович, доктор технічних наук, професор, декан факультету льотної експлуатації.

Кравцов Віталій Олександрович, кандидат педагогічних наук, доцент, в.о. начальника відділу наукового розвитку.

Письменна Марія Сергіївна, доктор економічних наук, професор, декан факультету авіаційного менеджменту.

Члени оргкомітету:

Аксьонова Віра Ігорівна, доктор філософських наук, професор кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Зеленська Лілія Михайлівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри професійної та авіаційної підготовки.

Калашник-Рибалко Мирослава Анатоліївна, кандидат технічних наук, Голова Ради молодих учених.

Кушнерова Надія Іванівна, кандидат технічних наук, доцент, завідувач кафедри аеронавігації, метеорології та організації повітряного руху.

Лещенко Геннадій Анатолійович, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри аварійно-рятувальної, професійно-прикладної фізичної підготовки та туризму.

Москаленко Сергій Іванович, доктор юридичних наук, доцент, завідувач кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Радул Валерій Вікторович, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін.

Романько Ірина Іванівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри права та соціально-гуманітарних наук.

Сікірда Юлія Володимирівна, кандидат технічних наук, професор, завідувач кафедри конструкції повітряних суден, авіадвигунів та підтримання льотної придатності.

Суркова Катерина Вікторівна, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри фізико-математичних дисциплін та застосування інформаційних технологій в авіаційних системах.

Тимочко Олександр Іванович, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри льотної експлуатації та безпеки польотів.

10. БОНДАР А.Я., ГЕРАСИМЕНКО Л.С. До питання про педагогічні умови формування професійно орієнтованої іншомовної дискурсивної компетенції майбутніх авіаторів.....	92
11. ГОРНАР І.І., РАДУЛ В.В. Окремі аспекти розвитку професійної самореалізації особистості.....	95
12. ДАНИЛЬЧЕНКО О.А., КЕРНИЦЬКИЙ О.М. Організація педагогічного експерименту щодо формування соціально-правової компетентності майбутніх офіцерів НГУ.....	97
13. ДВОРСЬКА А.О., МОСКАЛЕНКО О.І. Підготовка професійної комунікативності як психолого-педагогічна проблема у авіаційних закладах.....	99
14. ЗАКРЕВСЬКА А.О., АНІСІМОВ М.В. Сутність і зміст правового виховання майбутніх магістрів-істориків як показник фаховості, професійної компетентності та готовності до самостійної педагогічної діяльності.....	101
15. КЕРНИЦЬКА Л.І., ПУХАЛЬСЬКА Г.А. Готовність майбутніх пілотів цивільної авіації до взаємодії: підходи, сутність, структура.....	104
16. КИРСТЯ А.В. Стратегічні орієнтири генезису вищої освіти в умовах міжнародної конкурентоспроможності глобалізованого освітнього простору.....	106
17. КОНИК О.О. Психолого-педагогічні особливості первинного льотного навчання.....	108
18. АЗАРЕНКО І., ЗАДКОВА О. Основні умови формування фахових компетентностей майбутніх пілотів.....	110
19. БІБІК Р.В., АНІСІМОВИЧ-ШЕВЧУК О.З. Освітня політика Польщі в умовах російської агресії проти України.....	112
20. ГОРБАНЬ В.І., СОСНОВА М.А. Вплив педагогічної практики на формування професійної компетентності майбутнього педагога.....	114
21. ГОРНОСТАЄВ О., БОНДАРЧУК С.В. Особливості дотримання правил безпеки при роботі на авіатренажерах в умовах раптових відключень електрики та повітряних тривог.....	116
22. ЗАГРЯН Е., ЗАДКОВА О. Основні принципи забезпечення безпеки польотів.....	118
23. НЕБОСЕНКО В.Б., ГЛЯНЕНКО К.А. Сприйняття здобувачем освіти-читачем діалектних текстів через використання сучасних методів навчання.....	120
24. НЕМОВ О.І., ШЕЙГАС О.К. Обрії освіти – проблеми сьогодення.....	122
25. ОЛІЙНИК Р.А., БОНДАРЧУК С.В. Розвиток когнітивних функцій школярів як база для виховання висококваліфікованих авіаційних спеціалістів.....	124
26. СКРИПАЛЬ Т.М., КИРИЧОК І.І. Стан сформованості прогностичних умінь учнів початкових класів.....	126
27. ШКРОБА А.А., АКСЬОНОВА В.І. Специфіка художньо-естетичної діяльності та патріотичного виховання в контексті розвитку духовної культури сучасного українського суспільства.....	128

Розвиток когнітивних функцій школярів як база для виховання висококваліфікованих авіаційних спеціалістів

Анотація. Основою компетентних пілотів та авіадиспетчерів є критичне мислення. На мою думку школа не приділяє достатньо уваги цій проблемі не даючи достатньої бази для майбутніх спеціалістів. Є багато розвитку когнітивних навичок та критичного мислення.

Ключові слова: Авіаційні події, когнітивні навички, освіта, активне навчання, інформаційна грамотність

Abstract. The basis of competent pilots and air traffic controllers is critical thinking. In my opinion, the school does not pay enough attention to this problem without providing a sufficient base for future specialists. There is a lot of development of cognitive skills and critical thinking.

Keywords: Aviation emergency, cognitive skills, education, active learning, information literacy

Як показують аналітичні видання основною причиною більшості авіаційних подій є «людський фактор». На сьогоднішній день не достатньо формувати основні професійно важливі якості авіаційних спеціалістів, а необхідно постійно тренувати рефлексію для глибокого усвідомлення набутих здібностей, навичок та досвіду. Однією з таких якостей є критичне мислення.

В Україні школу сприймають як засіб виховання розумних людей. Її задачею є випуск ініціативних, активних, здатних до аналізу інформації дітей, які здатні адаптуватись до різних умов та прагнуть до самореалізації та саморозвитку. Учні звикли думати за шаблоном. Математика вирішується за чіткими алгоритмами, відповіді на питання завжди є у підручнику прямим текстом.

Ми народжуємось з певним рівнем когнітивних навичок. Цей параметр закладений у нас генетично, однак його можна розвивати. Якщо шкільна програма приділяє цьому увагу, то тільки в початковій школі і то не завжди. У середній та старшій школі з початком викладання таких природничих дисциплін як фізика, хімія, геометрія, школа бере на себе роль суто навчального закладу не беручи участі у розвитку дитини.

Сьогоднішня система оцінювання заохочує шаблонне мислення, адже оцінки цінуються більше ніж знання. Дитині не вигідно витратити сили на те, щоб зрозуміти матеріал, якщо можна вивчити шаблони виконання завдань та отримати ту ж оцінку.

У результаті немало дітей стикаються із труднощами, коли потрібно якраз за допомогою цих навичок розуміти математику чи фізику. Критичне мислення використовується як для вирішення буденних так і для професійних задач. Воно не має під собою якогось шаблону, тож воно на пряму залежить від здатності людини сприймати та обробляти інформацію.

У першу чергу, на нашу думку, школа має приділити увагу когнітивним навичкам дітей. І саме їхній розвиток – досить цікаве питання.

Для цього можуть використовуватися різні методи та підходи.

- Активне навчання, яке передбачає залучення учнів до активної пізнавальної діяльності, виконання проєктів, розв'язання проблемних ситуацій, обговорення різних поглядів на питання тощо [3].

- Розвиток інформаційної грамотності, який включає у себе здатність ефективно шукати та оцінювати інформацію, розуміти її джерела та достовірність.

- Використання різних методів оцінювання знань та навичок, які передбачають не лише запам'ятовування фактів, але й аналіз та оцінку інформації.

Є багато вправ, а саме: синхронне малювання, слова навпаки, обчислення, автобіографія [2].

При чому для розвитку підійдуть не тільки вправи за партами, а й прогулянки новими маршрутами; придумування вправ; розвиток дрібної моторики. 20 хв перед початком навчального дня налаштують мозок на продуктивне засвоєння інформації та при регулярному виконанні сприяють розвитку когнітивних навичок.

Все це дасть чудову базу для майбутніх більш компетентних пілотів, авіадиспетчерів – для яких добре розвинене критичне мислення є життєво необхідним.

Список використаних джерел:

1. Помиткіна Л. В. Критичне мислення фахівців-авіаторів як фактор високої компетенції у прийнятті рішень щодо безпеки авіаційного транспорту. Матеріали XV міжнародної науково-технічної конференції «АВІА-2021». К. : НАУ, 2021. С. 33.2-33.3
2. Когнітивні здібності що це таке. URL: <https://pyrogiv.kiev.ua/kognitivni-zdibnosti-shho-ce-take/> (дата звернення: 17.02.2023).
3. Софій Н., Кузьменко В. Активне навчання: обговорення, інтерактивні лекції, рольові ігри, мозкові штурми. URL: <https://osvita.ua/school/method/1345/> (дата звернення: 17.02.2023).